

ATOMIC ENERGY

Peaceful Uses of Nuclear Energy

**Agreement Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and UKRAINE**

Signed at Kiev May 6, 1998

with

Annex and Agreed Minute

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“ . . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

UKRAINE

Atomic Energy: Peaceful Uses of Nuclear Energy

Agreement signed at Kiev May 6, 1998;

Entered into force May 28, 1999.

With annex and agreed minute.

AGREEMENT FOR COOPERATION BETWEEN
THE UNITED STATES OF AMERICA
AND UKRAINE
CONCERNING PEACEFUL USES OF NUCLEAR ENERGY

The Government of the United States of America and the
Government of Ukraine;

Reaffirming their support for strengthening nuclear non-
proliferation measures worldwide;

Mindful of their respective obligations under the Treaty on
the Non-Proliferation of Nuclear Weapons ("NPT") to which
both the United States of America and Ukraine are parties;

Reaffirming their intention to work closely together and
with other states to urge universal adherence to the NPT
and full realization of the purposes of the preamble and of
all the provisions of the Treaty;

Reaffirming their commitment to ensuring that the
international development and use of nuclear energy for
peaceful purposes are carried out under arrangements that
will to the maximum possible extent further the objectives
of the NPT;

Affirming their support of the objectives of the
International Atomic Energy Agency ("IAEA");

Recognizing the indispensable role of the safeguards system of the IAEA in the maintenance of an effective non-proliferation regime;

Confirming their commitment to the strengthening of IAEA safeguards, including their readiness to take such steps as are necessary to allow the Agency to apply safeguards effectively and efficiently and to attain its inspection goal at facilities in their respective jurisdictions;

Recognizing that they have decided to act in accordance with the principles contained in the Guidelines for Nuclear Transfers of the Nuclear Suppliers Group;

Stressing the importance of Nuclear Suppliers Group principles on full-scope IAEA safeguards as a condition of transfer to non-nuclear weapon states; on the control of dual-use items; and on the exercise of restraint in the export of sensitive items;

Recognizing the importance of maintaining effective nuclear material control and accountancy and physical protection in accordance with international standards;

Desiring to cooperate in the development, use and control of peaceful uses of nuclear energy; and

Mindful that peaceful nuclear activities must be undertaken with a view to protecting the international environment from radioactive, chemical and thermal contamination;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1 - DEFINITIONS

For the purposes of this agreement:

(A) "Byproduct material" means any radioactive material (except special nuclear material) yielded in or made radioactive by exposure to the radiation incident to the process of producing or utilizing special nuclear material;

(B) "Component" means a component part of equipment or other item, so designated by agreement of the parties;

(C) "Conversion" means any of the normal operations in the nuclear fuel cycle, preceding fuel fabrication and excluding enrichment, by which uranium is transformed from one chemical form to another -- for example, from UF₆ to UO₂ or from uranium oxide to metal;

(D) "Decommissioning" means the actions taken at the end of a facility's useful life to retire the facility from service in a manner that provides adequate protection for the health and safety of the decommissioning workers and

the general public, and for the environment. These actions can range from closing down the facility and a minimal removal of nuclear material coupled with continuing maintenance and surveillance, to a complete removal of residual radioactivity in excess of levels acceptable for unrestricted use of the facility and its site;

(E) "Equipment" means any reactor, other than one designed or used primarily for the formation of plutonium or uranium 233, or any other item so designated by agreement of the parties;

(F) "High enriched uranium" means uranium enriched to twenty percent or greater in the isotope 235;

(G) "Low enriched uranium" means uranium enriched to less than twenty percent in the isotope 235;

(H) "Major critical component" means any part or group of parts essential to the operation of a sensitive nuclear facility;

(I) "Material" means source material, special nuclear material, byproduct material, radioisotopes other than byproduct material, moderator material, or any other such substance so designated by agreement of the parties;

(J) "Moderator material" means heavy water or graphite or beryllium of a purity suitable for use in a reactor to slow down high velocity neutrons and increase the likelihood of further fission, or any other such material so designated by agreement of the parties;

(K) "Parties" means the Government of the United States of America and the Government of Ukraine;

(L) "Peaceful purposes" include the use of information, material, equipment and components in such fields as research, power generation, medicine, agriculture and industry but do not include use in, research on, or development of any nuclear explosive device, or any military purpose;

(M) "Person" means any individual or any entity subject to the jurisdiction of either party but does not include the parties to this agreement;

(N) "Reactor" means any apparatus, other than a nuclear weapon or other nuclear explosive device, in which a self-sustaining fission chain reaction is maintained by utilizing uranium, plutonium or thorium or any combination thereof;

(O) "Restricted data" means all data concerning (1) design, manufacture or utilization of nuclear weapons, (2) the

production of special nuclear material, or (3) the use of special nuclear material in the production of energy, but shall not include data of a party which it has declassified or removed from the category of restricted data;

(P) "Sensitive nuclear facility" means any facility designed or used primarily for uranium enrichment, reprocessing of nuclear fuel, heavy water production, or fabrication of nuclear fuel containing plutonium;

(Q) "Sensitive nuclear technology" means any information (including information incorporated in equipment or an important component) which is not in the public domain and which is important to the design, construction, fabrication, operation or maintenance of any sensitive nuclear facility, or other such information which may be so designated by agreement of the parties;

(R) "Source material" means (1) natural uranium, depleted uranium, thorium, or any other material so designated by agreement of the parties, or (2) ores containing one or more of the foregoing materials in such concentration as the parties may agree from time to time;

(S) "Special nuclear material" means (1) plutonium, uranium 233, or uranium enriched in the isotope 235, or (2) any other material so designated by agreement of the parties.

ARTICLE 2 - SCOPE OF COOPERATION

1. The parties shall cooperate in the use of nuclear energy for peaceful purposes in accordance with the provisions of this agreement and their applicable treaties, national laws, regulations and license requirements.

2. Transfer of information, material, equipment and components under this agreement may be undertaken directly between the parties or through authorized persons. Such transfers shall be subject to this agreement and to such additional terms and conditions as may be agreed by the parties.

ARTICLE 3 - TRANSFER OF INFORMATION

1. Information concerning the use of nuclear energy for peaceful purposes may be transferred. Transfers of information may be accomplished through various means, including reports, data banks, computer programs, conferences, visits, and assignments of staff to facilities. Fields which may be covered include, but shall not be limited to, the following:
  - (A) Development, design, construction, operation, maintenance and use of reactors, reactor experiments, and decommissioning;

(B) The use of material in physical and biological research, medicine, agriculture and industry;

(C) Fuel cycle studies of ways to meet future world-wide civil nuclear needs, including multilateral approaches to guaranteeing nuclear fuel supply and appropriate techniques for management of nuclear wastes;

(D) Safeguards and physical protection of materials, equipment, and components;

(E) Health, safety and environmental considerations related to the foregoing; and

(F) Assessing the role nuclear power may play in national energy plans.

2. This agreement does not require the transfer of any information which the parties are not permitted under their respective treaties, national laws, and regulations to transfer.

3. Restricted data shall not be transferred under this agreement.

4. Sensitive nuclear technology shall not be transferred under this agreement unless provided for by an amendment to this agreement.

ARTICLE 4 - TRANSFER OF MATERIAL, EQUIPMENT AND COMPONENTS

1. Material, equipment and components may be transferred for applications consistent with this agreement. Any special nuclear material transferred to Ukraine under this agreement shall be low enriched uranium, except as provided in paragraph 4. Sensitive nuclear facilities and major critical components thereof shall not be transferred under this agreement, unless provided for by an amendment to this agreement.

2. Low enriched uranium may be transferred for use as fuel in reactor experiments and in reactors, for conversion or fabrication, or for such other purposes as may be agreed by the parties.

3. The quantity of special nuclear material transferred under this agreement shall not at any time be in excess of that quantity the parties agree is necessary for any of the following purposes: use in reactor experiments or the loading of reactors, the efficient and continuous conduct of such reactor experiments or operation of reactors, and the accomplishment of other purposes as may be agreed by the parties.

4. Small quantities of special nuclear material may be transferred for use as samples, standards, detectors,

targets and for such other purposes as the parties may agree. Transfers pursuant to this paragraph shall not be subject to the quantity limitations in paragraph 3.

5. The United States of America shall endeavor to take such actions as are necessary and feasible to ensure a reliable supply of nuclear fuel to Ukraine, including the export of nuclear material on a timely basis and the availability of the capacity to carry out this undertaking during the period of this agreement.

ARTICLE 5 - STORAGE AND RETRANSFERS

1. Plutonium and uranium 233 (except as contained in irradiated fuel elements), and high enriched uranium, transferred pursuant to this agreement or used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall only be stored in a facility to which the parties agree.

2. Material, equipment and components transferred pursuant to this agreement and any special nuclear material produced through the use of any such material or equipment shall not be transferred to unauthorized persons or, unless the parties agree, beyond the recipient party's territorial jurisdiction.

ARTICLE 6 - REPROCESSING AND ENRICHMENT

1. Material transferred pursuant to this agreement and material used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall not be reprocessed unless the parties agree.

2. Plutonium, uranium 233, high enriched uranium and irradiated source or special nuclear material, transferred pursuant to this agreement or used in or produced through the use of material or equipment so transferred, shall not be altered in form or content, except by irradiation or further irradiation, unless the parties agree.

3. Uranium transferred pursuant to this agreement or used in any equipment so transferred shall not be enriched after transfer unless the parties agree.

ARTICLE 7 - PHYSICAL PROTECTION

1. Adequate physical protection shall be maintained with respect to source or special nuclear material and equipment transferred pursuant to this agreement and special nuclear material used in or produced through the use of material or equipment so transferred.

2. The parties agree to the levels for the application of physical protection set forth in the Annex to this agreement, which may be modified by mutual consent of the parties without amending this agreement. The parties shall maintain adequate physical protection measures in accordance with these levels. These measures shall as a minimum provide protection comparable to the recommendations set forth in the current version, as agreed to by the parties, of IAEA Document INFCIRC/225.

3. The adequacy of physical protection measures maintained pursuant to this article shall be subject to review and consultations by the parties from time to time and whenever either party is of the view that revised measures may be required to maintain adequate physical protection.

4. The parties will keep each other informed through diplomatic channels of those agencies or authorities having responsibility for ensuring that levels of physical protection for nuclear material in their territory or under their jurisdiction or control are adequately met and having responsibility for coordinating response and recovery operations in the event of unauthorized use or handling of material subject to this article. The parties will inform each other through diplomatic channels, as well, of the designated points of contact within their national authorities to cooperate on matters of out-of-country transportation and other matters of mutual concern.

5. The provisions of this article shall be implemented in such a manner as to avoid undue interference in the parties' nuclear activities and so as to be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of their nuclear programs.

ARTICLE 8 - NO EXPLOSIVE OR MILITARY APPLICATION

Material, equipment and components transferred pursuant to this agreement and material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred shall not be used for any nuclear explosive device, for research on or development of any nuclear explosive device, or for any military purpose.

ARTICLE 9 - SAFEGUARDS

1. Cooperation under this agreement shall require the application of IAEA safeguards with respect to all nuclear activities within the territory of Ukraine, under its jurisdiction or carried out under its control anywhere. Implementation of a Safeguards Agreement pursuant to Article III (4) of the NPT shall be considered to fulfill this requirement.

2. Source or special nuclear material transferred to Ukraine pursuant to this agreement and any source or

special nuclear material used in or produced through the use of material, equipment or components so transferred shall be subject to safeguards in accordance with the agreement between Ukraine and the IAEA for the application of safeguards in connection with the NPT, signed on September 21, 1995 and entered into force on January 22, 1998.

3. Source or special nuclear material transferred to the United States of America pursuant to this agreement and any source or special nuclear material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred shall be subject to the agreement between the United States of America and the IAEA for the application of safeguards in the United States of America, done at Vienna November 18, 1977, entered into force on December 9, 1980.

4. If either party becomes aware of circumstances which demonstrate that the IAEA for any reason is not or will not be applying safeguards in accordance with the agreement as provided for in paragraph 2 or paragraph 3, to ensure effective continuity of safeguards the parties shall consult and immediately enter into arrangements with the IAEA or between themselves which conform with IAEA safeguards principles and procedures, which provide assurance equivalent to that intended to be secured by the

system they replace, and which conform with the coverage required by paragraph 2 or paragraph 3.

5. Each party shall take such measures as are necessary to maintain and facilitate the application of safeguards provided for under this article.

6. Each party shall establish and maintain a system of accounting for and control of source and special nuclear material transferred pursuant to this agreement and source and special nuclear material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred. The procedures for this system shall be comparable to those set forth in IAEA document INFCIRC/153 (corrected), or in any revision of that document agreed to by the parties.

7. Upon the request of either party, the other party shall report or permit the IAEA to report to the requesting party on the status of all inventories of material subject to this agreement.

8. The provisions of this article shall be implemented in such a manner as to avoid hampering, delay or undue interference in the parties' nuclear activities and so as to be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of their nuclear programs.

ARTICLE 10 - MULTIPLE SUPPLIER CONTROLS

If any agreement between either party and another nation or group of nations provides such other nation or group of nations rights equivalent to any or all of those set forth under Article 5 or 6 with respect to material, equipment or components subject to this agreement, the parties may, upon request of either of them, agree that the implementation of any such rights will be accomplished by such other nation or group of nations.

ARTICLE 11 - CESSATION OF COOPERATION

1. If either party at any time following entry into force of this agreement:

(A) does not comply with the provisions of Article 5, 6, 7, 8, or 9; or

(B) terminates, abrogates or materially violates a safeguards agreement with the IAEA;

the other party shall have the rights to cease further cooperation under this agreement and to require the return of any material, equipment and components transferred under

this agreement and any special nuclear material produced through their use.

2. If Ukraine at any time following entry into force of this agreement detonates a nuclear explosive device, the United States of America shall have the same rights as specified in paragraph 1.

3. If either party exercises its rights under this Article to require the return of any material, equipment or components, it shall, after removal from the territory of the other party, reimburse the other party for the fair market value of such material, equipment or components.

ARTICLE 12 - CONSULTATIONS AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

1. The parties undertake to consult at the request of either party regarding the implementation of this agreement and the development of further cooperation in the field of peaceful uses of nuclear energy.

2. The parties shall consult, with regard to activities under this agreement, to identify the international environmental implications arising from such activities and shall cooperate in protecting the international environment from radioactive, chemical or thermal contamination arising from peaceful nuclear activities under this agreement and in related matters of health and safety.

ARTICLE 13 - SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute concerning the interpretation or implementation of the provisions of this agreement shall be promptly negotiated by the parties with a view to resolving that dispute.

ARTICLE 14 - ENTRY INTO FORCE AND DURATION

1. This agreement shall enter into force on the date on which the parties exchange diplomatic notes informing each other that they have completed all applicable requirements for its entry into force.

2. This agreement shall remain in force for a period of 30 years. This term may be extended for such additional periods as may be agreed between the parties in accordance with their applicable requirements. The agreement may be terminated at any time by either party on one year's written notice to the other party.

3. Notwithstanding the termination or expiration of this agreement or any cessation of cooperation hereunder for any reason, Articles 5, 6, 7, 8, 9, and 11 shall continue in effect so long as any material, equipment or components subject to these articles remains in the territory of the party concerned or under its jurisdiction or control

anywhere, or until such time as the parties agree that such material, equipment or components are no longer usable for any nuclear activity relevant from the point of view of safeguards.

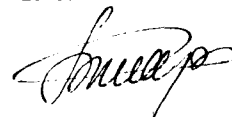
IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized, have signed this Agreement.

DONE at *Kiev*, this *6th* day of *May* 19*98*,
in duplicate, in the English and Ukrainian languages, both texts being equally authentic.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE GOVERNMENT OF
UKRAINE:

ANNEX

Pursuant to paragraph 2 of Article 7, the agreed levels of physical protection to be ensured by the competent national authorities in the use, storage and transportation of the materials listed in the attached table shall as a minimum include protection characteristics as below:

Category III

Use and storage within an area to which access is controlled.

Transportation under special precautions including prior arrangements among sender, recipient and carrier, and prior agreement between entities subject to the jurisdiction and regulation of supplier and recipient states, respectively, in case of international transport specifying time, place and procedures for transferring transport responsibility.

Category II

Use and storage within a protected area to which access is controlled, i.e., an area under constant surveillance by guards or electronic devices, surrounded by a physical barrier with a limited number of points of entry under appropriate control, or any area with an equivalent level of physical protection.

Transportation under special precautions including prior arrangements among sender, recipient and carrier, and prior agreement between entities subject to the jurisdiction and regulation of supplier and recipient states, respectively, in case of international transport, specifying time, place and procedures for transferring transport responsibility.

Category I

Material in this category shall be protected with highly reliable systems against unauthorized use as follows:

Use and storage within a highly protected area, i.e., a protected area as defined for category II above, to which, in addition, access is restricted to persons whose trustworthiness has been determined, and which is under surveillance by guards who are in close communication with appropriate response forces. Specific measures taken in this context should have as their objective the detection and prevention of any assault, unauthorized access or unauthorized removal of material.

Transportation under special precautions as identified above for transportation of categories II and III materials and, in addition, under constant surveillance by escorts and under conditions which assure close communication with appropriate response forces.

TABLE: CATEGORIZATION OF NUCLEAR MATERIAL

Material	Form	Category I	Category II	Category III ^c
1. Plutonium ^a	Unirradiated ^b	2 kg or more	Less than 2 kg but more than 500 g	500 g or less but more than 15 g
2. Uranium-235	Unirradiated ^b - uranium enriched to 20% ²³⁵ U or more - uranium enriched to 10% ²³⁵ U but less than 20% ²³⁵ U - uranium enriched above natural, but less than 10% ²³⁵ U	5 kg or more	Less than 5 kg but more than 1 kg 10 kg or more	1 kg or less but more than 15 g Less than 10 kg but more than 1 kg 10 kg or more
3. Uranium-233	Unirradiated ^b	2 kg or more	Less than 2 kg but more than 500 g	500 g or less but more than 15 g
4. Irradiated Fuel (The categorization of irradiated fuel in the table is based on international transport considerations. The State may assign a different category for domestic use, storage, and transport taking all relevant factors into account.)			Depleted or natural uranium, thorium or low enriched fuel (less than 10% fissile content) ^{d/e}	

^a All plutonium except that with isotopic concentration exceeding 80% in plutonium-238.

^b Material not irradiated in a reactor or material irradiated in a reactor but with a radiation level equal to or less than 1 Gy/hr (100 rads/hr) at one meter unshielded.

^c Quantities not falling in Category III and natural uranium, depleted uranium and thorium should be protected at least in accordance with prudent management practices.

^d Although this level of protection is recommended, it would be open to States, upon evaluation of the specific circumstances, to assign a different category of physical protection.

^e Other fuel which by virtue of its original fissile material content is classified as Category I or II before irradiation may be reduced one category level while the radiation level from the fuel exceeds 1 Gy/hr (100 rads/hr) at one meter unshielded.

AGREED MINUTE

During the negotiation of the Agreement for Cooperation Between the United States of America and Ukraine Concerning Peaceful Uses of Nuclear Energy ("the Agreement") signed today, the following understandings, which shall be an integral part of the Agreement, were reached.

Coverage of Agreement

Material, equipment and components transferred from the territory of one party to the territory of the other party, whether directly or through a third country, will be regarded as having been transferred pursuant to the Agreement only upon confirmation, by the appropriate government authority of the recipient party to the appropriate government authority of the supplier party, that such material, equipment or components will be subject to the Agreement.

For the purposes of implementing the rights specified in Articles 5 and 6 with respect to special nuclear material produced through the use of nuclear material transferred pursuant to the Agreement and not used in or produced through the use of equipment transferred pursuant to the

Agreement, such rights shall in practice be applied to that proportion of special nuclear material produced which represents the ratio of transferred material used in the production of the special nuclear material to the total amount of material so used, and similarly for subsequent generations.

Safeguards

If either party becomes aware of circumstances referred to in paragraph 4 of Article 9, either party shall have the rights listed below, which rights shall be suspended if both parties agree that the need to exercise such rights is being satisfied by the application of IAEA safeguards under arrangements pursuant to paragraph 4 of Article 9:

(1) To review in a timely fashion the design of any equipment transferred pursuant to the Agreement, or of any facility which is to use, fabricate, process, or store any material so transferred or any special nuclear material used in or produced through the use of such material or equipment;

(2) To require the maintenance and production of records and of relevant reports for the purpose of assisting in ensuring accountability for material transferred pursuant to the Agreement and any source material or special nuclear

material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred; and

(3) To designate personnel, in consultation with the other party, who shall have access to all places and data necessary to account for the material in paragraph 2, to inspect any equipment or facility referred to in paragraph 1, and to install any devices and make such independent measurements as may be deemed necessary to account for such material. Such personnel shall, if either party so requests, be accompanied by personnel designated by the other party.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:

Steven Rife

FOR THE GOVERNMENT OF
UKRAINE:

[Signature]

УГОДА
ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО МІЖ
СПОЛУЧЕНИМИ ШТАТАМИ АМЕРИКИ ТА УКРАЇНОЮ
СТОСОВНО МИРНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ЯДЕРНОЇ ЕНЕРГІЇ

Уряд Сполучених Штатів Америки і Уряд України;

Ще раз підтверджуючи свою підтримку зміцненню заходів запобігання розповсюдженню ядерної зброї у всьому світі;

Усвідомлюючи відповідні зобов'язання кожного згідно з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ), сторонами якого є Сполучені Штати Америки і Україна;

Ще раз підтверджуючи свої наміри тісно співпрацювати разом, а також з іншими країнами для забезпечення загальносвітової прихильності до ДНЯЗ і цілковитого виконання намірів передмови та всіх умов цієї Угоди;

Ще раз підтверджуючи свої зобов'язання щодо забезпечення того, що міжнародна розробка та використання ядерної енергії у мирних цілях будуть виконуватись згідно з умовами, що максимально можливою мірою сприятимуть меті ДНЯЗ;

Запевняючи про свою підтримку цілей Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ);

Визнаючи необхідність ролі, що її відіграє система гарантій МАГАТЕ у збереженні ефективного режиму нерозповсюдження ядерної зброї;

Підтверджуючи свої зобов'язання щодо зміцнення гарантій МАГАТЕ, включаючи готовність робити кроки, необхідні для надання змоги Агентству

ефективно і раціонально застосовувати гарантії та досягати мети його інспекційних завдань на установах, що відносяться до юрисдикцій Сторін;

Визнаючи, що вони вирішили діяти у відповідності до принципів, вміщених у Керівництві для Переміщень Ядерного матеріалу Групи Ядерних Постачальників;

Наголошуючи на важливості принципів Групи Ядерних Постачальників:

- щодо повномасштабних гарантій МАГАТЕ таких, як умови переміщення до країн, що не володіють ядерною зброєю;
- щодо контролю за предметами подвійного використання;
- запровадження обмеження експорту не загальнодоступних предметів;

Визнаючи важливість підтримки ефективного контролю ядерних матеріалів, а також обліку та фізичного захисту у відповідності до міжнародних стандартів;

Прагнучи до співробітництва у розробці, використанні та контролі засобів мирного використання ядерної енергії; і

Усвідомлюючи, що мирна ядерна діяльність повинна проводитися з врахуванням потреби глобального захисту довкілля від радіоактивного, хімічного та теплового забруднення;

Погодились з наступним:

СТАТТЯ 1 - ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

Для цієї Угоди:

(А) Термін “побічний матеріал” означає будь-який радіоактивний матеріал (за винятком спеціального ядерного матеріалу), який виготовлено або який став радіоактивним під впливом радіаційної події у процесі виробництва чи використання спеціального ядерного матеріалу;

(В) Термін “компонент” означає складову частину обладнання або інше, визначене як таке за згодою Сторін;

(С) Термін “конверсія” означає будь-які нормальні операції у ядерно-паливному циклі, які передують виготовленню палива, за винятком збагачення, у результаті яких уран перетворюється з однієї хімічної форми у другу - наприклад, з форми UF_6 у UO_2 або з окису урану у метал;

(D) Термін “зняття з експлуатації” означає вживання наприкінці терміну придатності установки заходів задля виведення її з експлуатації у спосіб, що забезпечує достатній захист здоров’я та безпеку працівників, зайнятих у знятті з експлуатації, населення, а також довкілля. Ці заходи можуть сягати від закриття установки і мінімального вилучення ядерних матеріалів у поєднанні з продовженням технічного обслуговування і нагляду, до повного вилучення залишкової радіоактивності, що перевищує рівні, які припустимі для необмеженого використання об’єкту і його майданчика;

(Е) Термін “обладнання” означає будь-який реактор, крім того, що був призначений або використовувався головним чином для утворення плутонію або урану 233, або будь-які інші засоби, так визначеного за згодою Сторін;

(F) Термін “високозбагачений уран” означає уран, збагачений за ізотопом 235 на 20 % чи більше;

(G) Термін “низькозбагачений уран” означає уран, збагачений за ізотопом 235 менше, ніж на 20%;

(H) Термін “головний критичний компонент” означає будь-яку частину або групу частин, необхідних для роботи чутливої ядерної установки;

(I) Термін “матеріал” означає початковий матеріал, спеціальний ядерний матеріал, побічний матеріал, інші від побічного матеріалу радіоізотопи, уповільнюючі матеріали, або будь-які інші речовини, так визначені за згодою Сторін;

(J) Термін “уповільнюючий матеріал” означає важку воду або графіт, або берилій чистоти, що дозволяє використовувати його в реакторах для уповільнення високошвидкісних нейтронів і збільшення ймовірності подальшого розщеплення, або будь-які інші аналогічні матеріали, що визначені як такі за згодою Сторін;

(K) Термін “Сторони” означає Уряд Сполучених Штатів Америки і Уряд України;

(L) Термін “мирні цілі” включає в себе використання інформації, матеріалів, обладнання і компонентів у таких галузях як: дослідження, виробництво енергії, медицина, сільське господарство і промисловість, але не охоплює використання, дослідження або розробка будь-яких ядерних вибухових пристроїв чи будь-які військові цілі;

(M) Термін “особа” означає будь-яку фізичну або юридичну особу, віднесену до юрисдикції будь-якої Сторони, але не залучену до учасників цієї Угоди;

(N) Термін “реактор” означає будь-яке устаткування, інше ніж ядерна зброя чи інший ядерний вибуховий пристрій, у якому самопідтримувана ланцюгова реакція розщеплення забезпечується з використанням урану, плутонію чи торію або будь-яких сполучень цих речовин;

(O) Термін “дані обмеженого розповсюдження” означає усі дані, що стосуються (1) конструкції (проекту), виробництва або використання ядерної зброї, (2) виробництва спеціальних ядерних матеріалів, або (3) використання спеціальних ядерних матеріалів у виробництві енергії, але не вміщує дані Сторони, які вона декласифікувала або вилучила з розряду “дані обмеженого розповсюдження”;

(P) Термін “чутлива ядерна установка” означає будь-які об’єкти, що призначені або використовуються головним чином для збагачення урану, переробки ядерного палива, виробництва важкої води, або виробництва ядерного палива з вмістом плутонію;

(Q) Термін “чутлива ядерна технологія обмеженого розповсюдження” означає будь-яку інформацію (включаючи інформацію, закладену в обладнанні чи його важливій складовій частині), яка не є суспільним надбанням і є важливою для проектування, будівництва, виробництва, експлуатації чи технічного обслуговування будь-якого чутливого ядерного об’єкту, або означає іншу подібну інформацію, котра може бути визначена як така за згодою Сторін;

(R) Термін “початковий матеріал” означає: (1) природний уран, збіднений уран, торій або будь-який інший матеріал, визначений як такий за згодою Сторін, або (2) руди, які містять у собі один або більше із згаданих матеріалів у концентрації, що визначається Сторонами час від часу;

(S) Термін “спеціальний ядерний матеріал” означає: (1) плутоній, уран 233 чи уран, збагачений ізотопом 235, або (2) будь-який інший матеріал, визначений як такий за згодою Сторін.

СТАТТЯ 2 - ОБСЯГ СПІВРОБІТНИЦТВА

1. Сторони співробітничатимуть у використанні ядерної енергії в мирних цілях відповідно до положень цієї Угоди, а також відповідних договорів, державних законів, регулюючих документів, вимог ліцензування.
2. Передача інформації, матеріалів, обладнання і компонентів між Сторонами за цією Угодою може здійснюватися безпосередньо або через уповноважених осіб. Такі передачі підлягають умовам цієї Угоди і додатковим умовам, що можуть бути узгоджені Сторонами.

СТАТТЯ 3 - ПЕРЕДАЧА ІНФОРМАЦІЇ

1. Дозволяється передавати інформацію, яка стосується використання ядерної енергії в мирних цілях. Передачі інформації можуть здійснюватися в різних формах, серед них: звіти, банки даних, комп'ютерні програми, конференції, візити і направлення персоналу на об'єкти. Сфери діяльності, що можуть підлягати інформаційному обміну, включатимуть слідуєчі, однак не обов'язково обмежуватимуться ними:

(А) Розробка планів, проектування, спорудження, експлуатація, технічне обслуговування, ремонт та використання реакторів, реакторні експерименти і зняття з експлуатації;

(В) Використання матеріалу в наукових дослідженнях з фізики та біології, а також у медицині, сільському господарстві і промисловості;

(С) Дослідження паливного циклу для задоволення майбутніх глобальних потреб в секторі цивільної ядерної енергетики, включно з визначенням багатосторонніх підходів до гарантування ядерного енергопостачання, і відповідної техніки для поводження з ядерними відходами;

(D) Гарантії і фізичний захист матеріалів, обладнання і компонентів;

(E) Аспекти охорони здоров'я, безпеки та довкілля стосовно вищезгаданого; а також

(F) Оцінка тієї ролі, яку ядерна енергетика може відігравати у національному енергетичному плануванні.

2. Ця угода не вимагає передачі будь-якої інформації, яка не дозволена для передачі Сторонами згідно з окремо укладеними угодами, національним законодавством та документами, якими регулювалися б передачі.

3. Дані обмеженого розповсюдження не можуть передаватися за цією Угодою.

4. Чутливі ядерні технології не можуть передаватися у межах цієї Угоди, крім винятків, передбачених у поправках до цієї Угоди.

СТАТТЯ 4 - ПЕРЕДАЧА МАТЕРІАЛУ, ОБЛАДНАННЯ І КОМПОНЕНТІВ

1. Матеріал, обладнання і компоненти можуть передаватися для використання відповідно до цієї Угоди. Будь-який спеціальний ядерний матеріал, переданий Україні за цією Угодою, повинен складатися з низькозбагаченого урану, за винятком випадків, визначених у п.4. Згідно з цією Угодою не повинні передаватися чутливі ядерні установки та їх головні критичні компоненти, якщо це не передбачено спеціальною поправкою до цієї Угоди.

2. Низькозбагачений уран може передаватися для використання як паливо при проведенні реакторних експериментів і в реакторах, для конверсії чи виробництва, або з іншою метою, яка може бути узгоджена Сторонами.
3. Кількість спеціальних ядерних матеріалів, переданих за цією Угодою, ніколи не повинна перевищувати кількості, яка була визначена Сторонами як необхідна для виконання будь-якої з таких цілей: використання в реакторних експериментах або при завантаженні в реактори, для досягнення ефективності і безперервності у проведенні таких реакторних експериментів чи в роботі реакторів, а також при досягненні іншої мети, узгодженої Сторонами.
4. Незначна кількість спеціальних ядерних матеріалів може передаватися для використання як зразки, стандарти, детектори, мішені, а також для іншої мети, яку Сторони можуть узгодити. Передача згідно з цим пунктом не підлягає обмеженням щодо кількості, визначеним в п.3.
5. Сполучені Штати Америки будуть намагатися здійснити необхідні і можливі заходи, що забезпечать надійне постачання ядерного палива в Україну, включаючи своєчасний експорт ядерного матеріалу і з врахуванням можливостей реалізації таких заходів протягом терміну дії цієї Угоди.

СТАТТЯ 5 - ЗБЕРІГАННЯ І ПОВТОРНА ПЕРЕДАЧА

1. Плутоній та уран 233 (за винятком тих, які містяться в опромінених паливних елементах), а також високозбагачений уран, передані відповідно до цієї Угоди, або використані чи вироблені за допомогою використання матеріалів чи обладнання, переданих таким чином, будуть зберігатися тільки на тих об'єктах, які будуть вказані Сторонами за взаємною згодою.

2. Матеріал, обладнання і компоненти, передані відповідно до цієї Угоди, і всі спеціальні ядерні матеріали, отримані за допомогою використання таких матеріалів чи обладнання, не передаватимуться особам, які не мають повноважень для їх посідання чи використання, та передаватимуться за межу територіальної юрисдикції Сторони-одержувача лише за згодою Сторін.

СТАТТЯ 6 - ПЕРЕРОБКА І ЗБАГАЧЕННЯ

1. Матеріал, що передається відповідно до цієї Угоди, і матеріал, що використаний чи вироблений шляхом застосування матеріалу або обладнання, таким чином переданих, не може бути переробленим без узгодження Сторін.

2. Плутоній, уран 233, високозбагачений уран та опромінений початковий або спеціальний ядерний матеріал, який був переданий відповідно до цієї Угоди або використаний чи вироблений шляхом застосування матеріалу чи обладнання, переданих таким чином, не буде змінюватися за формою чи вмістом, за винятком перетворень шляхом опромінення або подальшого опромінення, без узгодження Сторонами.

3. Уран, який передається відповідно до цієї Угоди або використаний в обладнанні, переданому таким чином, не повинен бути збагачений після акту передачі без погодження Сторін.

СТАТТЯ 7 - ФІЗИЧНИЙ ЗАХИСТ

1. Необхідно підтримувати адекватний фізичний захист щодо початкового матеріалу чи спеціального ядерного матеріалу і обладнання, переданих за цією Угодою, і спеціального ядерного матеріалу, застосованого або

виробленого при використанні матеріалу або обладнання, переданих таким чином.

2. Сторони погоджують рівні застосування фізичного захисту, визначеного в Додатку до цієї Угоди і котрі можуть бути змінені за взаємною згодою Сторін без внесення поправок до цієї Угоди. Згідно з цими рівнями Сторони за домовленістю, повинні вживати відповідні заходи по фізичному захисту, котрі як мінімум, мають забезпечити захист, порівнянний з рекомендаціями, зазначеними в нинішній редакції документа МАГАТЕ під назвою INFCIRC/225.

3. Адекватність заходів з фізичного захисту, що проводяться відповідно до цієї статті, підлягає періодичному розгляду і консультаціям Сторін і тоді, коли одна з Сторін вважатиме, що для підтримання відповідного фізичного захисту може знадобитися перегляд заходів.

4. Сторони будуть інформувати одна одну через дипломатичні канали про ті агентства чи органи влади, які несуть відповідальність за забезпечення належних рівнів фізичного захисту ядерного матеріалу на їх територіях або під їх юрисдикцією чи контролем і несуть відповідальність за координацію діяльності щодо реагування та ліквідації наслідків чи повернення матеріалів у випадках несанкціонованого використання чи поводження з матеріалом, що підлягає цій статті. Крім цього, Сторони визначатимуть через дипломатичні канали контактних осіб в їх державних органах для співробітництва у справах транспортування за межі країни та інших питаннях, що становлять взаємний інтерес.

5. Положення цієї статті повинні здійснюватися таким чином, щоб уникнути неналежного втручання в діяльність Сторін щодо ядерних питань, а також для того, щоб відповідати раціональній практиці управління, яка необхідна для економного та безпечного ведення їх ядерних програм.

СТАТТЯ 8 - НЕЗАСТОСУВАННЯ У ВІЙСЬКОВИХ ЦІЛЯХ ЧИ ДЛЯ СПРИЧИНЕННЯ ВИБУХІВ

Матеріал, обладнання і компоненти, які передаються відповідно до цієї Угоди, і матеріали, що використовуються або виробляються в процесі застосування будь-якого матеріалу, обладнання чи компонентів, переданих таким чином, не повинні використовуватись для виробництва будь-яких ядерних вибухових пристроїв, з метою дослідження чи розробки ядерних вибухових пристроїв будь-якого типу, а також з військовою метою.

СТАТТЯ 9 - ГАРАНТІЇ

1. Співробітництво за цією Угодою вимагає застосування гарантій, передбачених МАГАТЕ щодо усіх заходів відносно ядерної діяльності на території України, під її юрисдикцією чи здійснюваних будь-де під її наглядом. Запровадження Угоди про Гарантії у відповідності до Статті III (4) ДНЯЗ повинно задовольняти ці вимоги.
2. Початковий або спеціальний ядерний матеріал, переданий в Україну відповідно до цієї Угоди, і будь-який початковий або спеціальний ядерний матеріал, використаний чи вироблений через застосування матеріалу, обладнання, або компонентів, переданих таким чином, будуть предметом гарантій у відповідності до угоди між Урядом України і МАГАТЕ про застосування гарантій у зв'язку з приєднанням України до ДНЯЗ від 21 вересня 1995 року, яка набула чинності в Україні 22 січня 1998 року.
3. Початковий або спеціальний ядерний матеріал, переданий у Сполучені Штати Америки відповідно до цієї Угоди і будь-який початковий або спеціальний ядерний матеріал, використаний або вироблений через застосування матеріалу, обладнання або компонентів, переданих таким чином, підлягає умовам Угоди між Сполученими Штатами Америки і

МАГАТЕ щодо застосування гарантій у Сполучених Штатах Америки, яку підписано 18 листопада 1977 року у Відні та яка набула чинності з 9 грудня 1980 року.

4. Якщо будь-яка Сторона дізнається про обставини, які свідчать про те, що МАГАТЕ з якоїсь причини не застосовує чи не буде застосовувати гарантії відповідно до угоди, як передбачено в п.2 або п.3, щоб забезпечити ефективну безперервність гарантій, Сторони повинні провести консультації та негайно досягти домовленостей з МАГАТЕ чи між собою, які відповідали б принципам та процедурам гарантій МАГАТЕ та якими було б створено гарантії, еквівалентні тим, що мали забезпечуватися системою, яку вони заміняють та які відповідають вимогам, викладеним в п.2 чи п.3.

5. Кожна Сторона вживає такі заходи, які необхідні для підтримання і полегшення застосування гарантій, наданих відповідно до цієї статті.

6. Кожна Сторона створює і підтримує систему обліку та контролю початкового і спеціального ядерних матеріалів, переданих відповідно до цієї Угоди і початкового і спеціального матеріалу, який використовується або виробляється при застосуванні матеріалу, обладнання та компонентів, переданих таким чином. Процедури цієї системи відповідатимуть процедурам, встановленим у документі МАГАТЕ INFCIRC/153 (виправлена редакція), або в будь-якій іншій редакції цього документа за згодою Сторін.

7. На прохання однієї Сторони друга Сторона повинна повідомити або дати дозвіл МАГАТЕ повідомити ту Сторону, яка звернулася із запитом, про стан усіх інвентарних запасів матеріалів, які підлягають цій Угоді.

8. Положення цієї статті здійснюватимуться таким чином, щоб уникнути перепон, відстрочок або неналежного втручання у діяльність Сторін щодо ядерних питань, а також для того, щоб відповідати раціональній практиці

управління, яка необхідна для економного і безпечного проведення їх ядерних програм.

СТАТТЯ 10 - ВСЕОСЯЖНИЙ КОНТРОЛЬ ПОСТАЧАЛЬНИКА

Якщо будь-яка угода між однією Стороною та іншою країною чи групою країн надає цій країні чи групі країн права, що відповідають частині прав або всі ті права, які визначені відповідно до статей 5 і 6 щодо матеріалу, обладнання чи компонентів, котрі підлягають цій Угоді, Сторони можуть, на прохання однієї з них, домовитись, щоб така інша країна або група країн користувалась такими правами.

СТАТТЯ 11 - ПРИПИНЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА

1. Якщо одна із Сторін будь-коли після набуття цієї Угодою чинності:

(А) не буде виконувати положення Статей 5, 6, 7, 8 або 9; або

(В) припинить, анулює чи матеріально порушить Угоду про гарантії з МАГАТЕ;

друга Сторона має право припинити подальше співробітництво за цією Угодою і вимагати повернення всіх матеріалів, обладнання і компонентів, переданих за цією Угодою, а також будь-який спеціальний ядерний матеріал, виготовлений з їх використанням.

2. Якщо Україна в будь-який момент після вступу в силу цієї Угоди здійснить вибух ядерного вибухового пристрою, Сполучені Штати Америки матимуть такі ж права, які визначені в пункті 1.

3. Якщо одна із Сторін скористається своїм правом за даною Статтею вимагати повернення якого-небудь матеріалу, обладнання чи компонентів, вона повинна, після вивезення з території другої Сторони, відшкодувати другій Стороні справедливо ринкову вартість такого матеріалу, обладнання чи компонентів.

СТАТТЯ 12 - КОНСУЛЬТАЦІ І ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ

1. Сторони беруть на себе зобов'язання проводити консультації на прохання однієї із Сторін щодо реалізації цієї Угоди і розвитку подальшого співробітництва в галузі мирного використання ядерної енергії.
2. Сторони проводитимуть консультації стосовно діяльності, передбаченої цією Угодою, щоб визначити вплив на екологічну ситуацію в світі від такої діяльності і співпрацюватимуть у питаннях глобального захисту довкілля від радіоактивного, хімічного і теплового забруднення від мирної ядерної діяльності за цією Угодою і у пов'язаних з цим питаннях, що стосуються охорони здоров'я та безпеки.

СТАТТЯ 13 - УРЕГУЛЮВАННЯ СУПЕРЕЧОК

Будь-яке непорозуміння відносно інтерпретації або виконання положень цієї Угоди підлягає негайному обговоренню Сторонами з метою врегулювання цієї суперечки.

СТАТТЯ 14 - НАБУТТЯ ЧИННОСТІ І ТРИВАЛІСТЬ

1. Угода набуває чинності з моменту обміну Сторонами дипломатичними нотами про виконання ними внутрішніх державних процедур, необхідних для набуття чинності цієї Угоди.
2. Угода залишається чинною протягом 30 років. Термін її дії може бути продовжений на додаткові періоди за згодою Сторін та у відповідності до внутрішньодержавних процедур. Ця Угода може бути розірвана в будь-який час, будь-якою Стороною, якщо вона за рік наперед повідомить у письмовій формі іншу Сторону про свій намір припинити співробітництво.
3. Незважаючи на припинення або закінчення дії цієї Угоди чи припинення співробітництва за цією Угодою з будь-яких причин, Статті 5,6,7,8,9 і 11 повинні і надалі залишатися чинними, доки матеріал, обладнання або компоненти, які підпадають під згадані Статті, залишатимуться на території причетної Сторони чи будь-де під її юрисдикцією і контролем, або до того часу, доки Сторони не досягнуть згоди у тому, що такий матеріал, обладнання або компоненти більше не можуть бути використані для будь-якої ядерної діяльності, актуальної з точки зору гарантій.

На підтвердження цього особи, наділені відповідними повноваженнями, підписали цю Угоду.

Вчинено в м. Києві 6 травня 1998р. в двох примірниках англійською та українською мовами, тексти яких автентичні та мають однакову юридичну силу.

ЗА УРЯД СПОЛУЧЕНИХ
ШТАТІВ АМЕРИКИ

Steven Pifer

ЗА УРЯД УКРАЇНИ

Міша Р

ДОДАТОК

Згідно з пунктом 2 Статті 7 Угоди про співробітництво між Сполученими Штатами Америки та Україною стосовно мирного використання ядерної енергії (Угода) узгоджені рівні фізичного захисту, що мають бути забезпечені відповідними урядовими органами при використанні, зберіганні та транспортуванні матеріалів, зазначених у таблиці, що додається, мають, щонайменше, мати наступні характеристики захисту:

Категорія III

Використання та зберігання в межах території з контрольованим доступом.

Транспортування з дотриманням спеціальних запобіжних заходів, включаючи попередню домовленість між відповідником, одержувачем та перевізником, а також попередню згоду між суб'єктами, що підлягають юрисдикції та регулюючим правилам держави-постачальника та держави-одержувача, відповідно, у випадках міжнародного перевезення, з визначенням часу, місця та процедур передачі транспортної відповідальності.

Категорія II

Використання та зберігання на захищеній території з контрольованими доступом, тобто на території під постійним наглядом охоронців або електронних засобів, що оточується фізичним бар'єром з обмеженою кількістю пунктів входу з відповідним контролем або будь-яка територія з еквівалентним рівнем фізичного захисту.

Транспортування з дотриманням спеціальних запобіжних заходів, включаючи попередню домовленість між відправником, одержувачем та перевізником, а також попередню згоду між суб'єктами, що підлягають

юрисдикції та регулюючим правилам держави-постачальника та держави-одержувача, відповідно, у випадках міжнародного перевезення з визначенням часу, місця та процедур передачі транспортної відповідальності.

Категорія I

Матеріали, що належать до цієї категорії, повинні бути захищені високонадійними системами проти несанкціонованого використання, а саме:

Використання та зберігання на територіях з високим рівнем захисту, тобто на захищеній території, зазначеній вище у Категорії II, на яку, крім того, доступ обмежується до осіб із встановленою благонадійністю та яка перебуває під наглядом охоронців, що мають оперативний зв'язок з відповідними силами реагування. Спеціальні заходи, вжиті у цьому контексті, повинні мати на меті виявлення та запобігання будь-якому нападу, несанкціонованому доступу або недозволеному вилученню матеріалу.

Транспортування з дотриманням спеціальних запобіжних заходів, зазначених вище для транспортування матеріалів Категорій II та III, а також, під постійним наглядом конвою та за умов, які забезпечують оперативний зв'язок з відповідними силами реагування.

КАТЕГОРИЗАЦІЯ ЯДЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ

Матеріали	Форма	Категорія I	Категорія II	Категорія III ^c
1. Плутоній ^a	Неопромінений ^b	2 кг або більше	Менше 2 кг, але більше 500 г	500 г або менше, але більше 15 г
2. Уран -235	неопромінений ^b - уран, збагачений до 20% U-235 або більше - уран, збагачений до 10% U-235, але менше, ніж до 20% U-235 - уран, збагачений понад природний, але менше, ніж до 10% U-235	5 кг або більше	Менше 5 кг, але більше 1 кг 10 кг або більше	1 кг або менше, але більше 15 г Менше 10 кг, але більше 1 кг 10 кг і більше
3. Уран-233	Неопромінений ^b	2 кг або більше	Менше 2 кг, але більше 500 г	500 г або менше, але більше 15 г
4. Опромінене паливо (категорії опроміненого палива в даній таблиці вжиті з точки зору його міжнародного транспортування. Держава може оперувати іншими категоріями при користуванні, зберіганні на своїй території і перевезенні палива, прийнявши до уваги всі важливі чинники)			Уран після розпаду або природний уран, торій або слабозбагачені паливо (менше, ніж 10% розщепленого складника) ^{d,e}	

a. Весь плутоній, крім такого, що має ізотопну концентрацію, яка перевищує 80% по плутонію - 238.

b. Матеріали, що неопромінені в реакторі чи матеріали, що опромінені в реакторі, однак з рівнями радіації, які дорівнюють або менше 100 рад/год на один незахищений метр.

c. Матеріали у кількостях, що не підпадають під Категорію III та природний уран, збіднений уран та торій підлягають захисту, принаймні, згідно з розсудливою експлуатаційною практикою.

d. Хоча цей рівень захисту рекомендований, за Державами залишається право визначати різні категорії фізичного захисту з урахуванням оцінки особливих обставин.

e. Інше паливо, яке завдяки природній наявності в цьому матеріалі, що розщеплюються, підпадає під Категорію I або II, перед опроміненням може втратити рівень однієї категорії в той час як радіаційний рівень палива перевищує 100 рад/год на один незахищений метр.

УЗГОДЖЕНИЙ ПРОТОКОЛ

Під час обговорення Угоди про співробітництво між Сполученими Штатами Америки та Україною стосовно мирного використання ядерної енергії (Угода), підписаної сьогодні, Сторони прийшли до взаєморозуміння щодо слідуєчих питань, що складають невід'ємну частину Угоди.

Обсяг Угоди

Матеріал, обладнання і компоненти, які передаються з території однієї Сторони на територію іншої, безпосередньо або через посередництво третьої країни, вважатимуться як передані відповідно до Угоди тільки після підтвердження з боку відповідного урядового органу Сторони-одержувача, відповідному урядовому органу Сторони-постачальника, що цей матеріал, обладнання або компоненти відповідають вимогам Угоди.

З метою здійснення прав, визначених у Статтях 5 і 6 стосовно спеціального ядерного матеріалу, виробленого за допомогою ядерного матеріалу, переданого згідно з Угодою і не використаного або не виробленого з використанням обладнання, переданого за Угодою, такі права на практиці повинні застосуватися до тієї частини виробленого спеціального ядерного матеріалу, яка визначається відношенням переданого матеріалу, використаного для виробництва спеціального ядерного матеріалу до загальної кількості матеріалу, використаного таким чином. Те ж саме стосується і наступних виробничих процесів.

Гарантії

Якщо будь-якій із Сторін стане відомо про обставини, визначені в пункті 4 Статті 9 Угоди, кожна Сторона наділяється правами, наведеними нижче. Дія цих прав тимчасово призупиняється, якщо обидві Сторони погоджуються з тим, що потреба застосувати ці права задовольняється

гарантіями МАГАТЕ згідно з угодами у відповідності з пунктом 4 Статті 9 Угоди:

(1) Переглянути вчасно конструкцію обладнання, переданого відповідно до Угоди або будь-якої установки, яка використовуватиме, вироблятиме, перероблятиме або в якій зберігатиметься будь-який матеріал, переданий за Угодою, або будь-який спеціальний ядерний матеріал, використаний або вироблений з використанням такого матеріалу чи обладнання;

(2) Вимагати ведення книг та виготовлення документів, а також релевантних звітів, щоб допомогти забезпечити облік матеріалу, переданого за Угодою, або будь-якого початкового чи спеціального ядерного матеріалу, використаного або виробленого з використанням будь-якого матеріалу, обладнання чи компонентів, переданих таким чином;

(3) Призначити персонал, порадившись з іншою Стороною, який матиме доступ до всіх приміщень, а також до інформації, необхідної для обліку матеріалу, про який йде мова в пункті 2, перевірятиме будь-яке обладнання або технічне устаткування, наведені в пункті 1; і встановлюватиме будь-які пристрої, а також самостійно вдасться до заходів, необхідних для обліку цього матеріалу. Цей персонал на прохання будь-якої Сторони повинен супроводжуватися персоналом, призначеним іншою Стороною.

ЗА УРЯД СПОЛУЧЕНИХ
ШТАТІВ АМЕРИКИ

Steven P. Lee

ЗА УРЯД УКРАЇНИ

Stall